Khmer Story Lovers

ចំបាំងតាកែ
នៅតំបន់ភ្នំក្រវាញ

នៅសម័យដើម របបសក្តិភូមិតម្រូវឲ្យប្រជារាស្ត្របង់ពន្ធដារជាផលិតផលដែលខ្លួនធ្វើបាន តែក្រោយមកមានការផ្លាស់ប្តូរបន្តិចដោយគេឲ្យអ្នកស្រុកដែលជាផលិតករ បង់ពន្ធជាលុយកាក់វិញ ។ រាជការបាត់ដំបងបានតាំងព្រះវិចិត្តគិរី ជាភ្នាក់ងារទារពន្ធក្រវាញដែលគេហៅថាសួយក្រវាញ ។ រាស្ត្រប្រជាដែលប្រកបរបរបេះក្រវាញនេះគេហៅថា ពួកសួយក្រវាញ ។

នៅរវាងឆ្នាំ ១៨៩៨ ពួកសួយក្រវាញ នៅត្រង់សង្កាត់ក្រញូងបានបះបោរប្រឆាំងនឹងការសង្កត់សង្កិនឥតត្រាប្រណី ពីសំណាក់ព្រះវិចិត្តគិរីដែលជាភ្នាក់ងាររបស់លោកម្ចាស់ ។ ចាស់ៗនៅបាត់ដំបងសុទ្ធតែបានដឹងអំពីការបះបោរនេះ ហើយនិងការបង្ក្រាបយ៉ាងខ្លាំងអំពីអាជ្ញាធរសម័យនោះ ។ អ្នកស្រុកបានហៅ ការបះបោរ និងការបង្ក្រាបនេះថាចំបាំងតាកែ ។ លោកឧកញ៉ាសុត្តន្តប្រីជា ឥន្ទបានចងក្រងព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតនៅសម័យនោះ ជាកំណាព្យ ដែលយើងសូមសង្ខេបនិងដកស្រង់ខ្លះដូចតទៅ ។

នៅរវាងឆ្នាំ ១៨៩៨ ពួកសួយក្រវាញប្រមាណ ៥០០នាក់ក្រោមដឹកនាំរបស់តាកែ បានក្រោកឡើងបះបោរ ប្រឆាំងនឹងការសង្កត់សង្កិនទារពន្ធក្រវាញយ៉ាងធ្ងន់ ។ តាកែនេះជាមនុស្សអង់អាចក្លាហានស្ទិតស្ទាញហើយខ្លាំងពូកែ ។ (លោកតាញ៉ឹក ហួត បាននិយាយតៗតាមចាស់ៗថា តាកែនេះមានកាយសម្បទាពិសេស ។ តាកែអាចពាំដូងមួយធ្លាយចុះពីដើម ដោយយកក្បាលមកក្រោមបុនបានដោយងាយ) ។ តាកែបានលោកសង្ឃយួនមួយអង្គឈ្មោះយួនសៅ ជាទីប្រឹក្សា ។ យួនសៅនេះ ក៏ពូកែខាងមន្តអាគមវិជ្ជាការអួមអាមស្ពោះព្រួស ពន្លំសីមាស្រោចទឹក ។ ពួកសួយក្រវាញប្រមាណ ៥០០នាក់ ដោយមាន តាកែជាមេដឹកនាំក៏បះបោរឈប់បង់ពន្ធក្រវាញ ហើយប្រដាប់អាវុធច្បាំងតតាំងនឹងលោកម្ចាស់ ។ ពួកបះបោរបានដេញកំចាត់ព្រះវិចិត្តគិរីពីតំបន់របស់គេ ។ ព្រះវិចិត្តគិរីក៏យករឿងនេះទៅជំរាបប្តឹងលោកម្ចាស់ ។

លោកម្ចាស់ជ្រាបការណ៍ហើយ ក៏និយាយទូរសព្ទទៅហ្លួងកំភោគដែលជាចៅហ្វាយស្រុកមោងឫស្សី ឲ្យចាត់ចែងនាំទ័ពទៅបង្ក្រាបនៅតំបន់ភ្នំក្រវាញ ។ ហ្លួងកំភោគទទួលបញ្ជាតាមទូរសព្ទហើយ ក៏ចាត់ចែងនាំទ័ពលើកសំដៅទៅតំបន់ភ្នំក្រវាញតែម្តង ។

ក្រោយពីចេញដំណើរបានពីរបីថ្ងៃ ហ្លួងកំភោគក៏បោះទ័ព

សំរាកនៅបាយវិល រង់ចាំទ័ពព្រះវិចិត្តគិរី ដែលចេញពីបាត់ដំបងបក ។ នៅពេលព្រះវិចិត្តគិរីលើកទ័ពទៅដល់ ហ្លួងកំភោតជំនុំរកបធ្យោបាយចាប់តាកែ ។ ហ្លួងកំភោតក៏សំរេចចាត់ភ្នាក់ងារឲ្យនាំសារទៅលួងលោមតាកែឲ្យចុះចូល ។ វគ្គមួយនៃលិខិតនោះមានចែងថា :

«ឥឡូវលោកម្ចាស់ប្រើយើងមក ជំរះលៃលកក្នុងរឿងតា
តើតាជាខឹងនឹងអ្នកណា បានជាអហង្ការយ៉ាងនេះហោង
ឬមួយខឹងនិងព្រះវិចិត្ត ដែលគេរឹងរឹតទារសួយសង
ឲ្យក្តៅក្រហាយអស់រាស្ត្រផង បានជាគិតប៉ងអាឃាដក្រោយ »។

នាយលាញក៏នាំសារចេញទៅ ។ បក្សពួកតាកែឃើញ ក៏ចាប់អ្នកនាំសារទាំងបីនាក់យកទៅជូនតាកែ ។ តាកែក្តៅណាស់ ក៏ចាត់ឲ្យគេយកនាយលាញនិងបិត្តទាំងពីរទៅសំលាប់ចោល ។ តែគាប់ជួនពេលនោះ យួនសៅ បានឃើញ ក៏មកសាកសួរ ហើយសុំបិណ្ឌបាតយកអ្នកទាំងបីយកទៅកន្លែងខ្លួន ។ តែថ្ងៃក្រោយនាយលាញនិងបិត្តបានបោកប្រាស យួនសៅ ត្រឡប់បកជំរាបហ្លួងកំភោតអំពីចរិតឥតកែប្រែរបស់តាកែ ។ ហ្លួងកំភោតដឹងថាមិនអាចសំរុះសំរួលបាន ក៏ទន្ទ្រាំជើងចាត់សេនាទាហាន ឲ្យប្រុងប្រៀបខ្លួនលើកទ័ពនៅថ្ងៃស្អែកបំរុង

«ចោមចាប់អាកែជាមេក្បត់ សំលាប់ឲ្យម៉ត់ទាំងយោធី
កាប់ក្បាលវាដោតប្រចាំទី ឲ្យក្អែកត្មាត ស៊ី ជាភក្សា ។ »

នៅពេលនាំទ័ពចេញទៅ លោករាមសរជិតនិងសេនាប្រាក់ជាមេទ័ពមុខ ត្រូវដើរតាមផ្លូវតូចចង្អៀតក្បែរមាត់ជ្រោះ ។

ពួកល្បាតខាងតាកែ ឃើញទ័ពហ្លួងកំភោតហើយ ក៏បាញ់កាំភ្លើងជាសញ្ញាដល់បក្សពួកខ្លួន ។ តាកែក៏នាំទ័ពចេញមកភ្លាមដែរ ហើយបាញ់គ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងកោលាហល ។ បន្ទាប់មកតាកែទាញដាវដេញកាប់ពលទាហានសេនាប្រាក់ ហើយប្រយុទ្ធគ្នាដាវនឹងដាវជាមួយសេនាប្រាក់ ដែលលោកសុត្តន្តប្រីជា ឥន្ទ បានចងជាកំណាព្យថា :

«អាកែលោតចាក់អាប្រាក់ចាប់ អាកែបែរកាប់អាប្រាក់គេច
ស្ទុះរត់ហក់វិលដូចគេវិច ពលបែកថយគេចរត់បរា ។
អាកែមានជ័យដេញកាប់ចាក់ ពួកទ័ពអាប្រាក់រត់ឆ្វេឆ្វា
រត់ជ្រួលពពាក់ពពូនគ្នា ខ្លះដួលខ្លះពារវារពួនជ្រក ។
ខ្លះស្ទួន់រត់ពួនប៉ះដើមឈើ ទល់ផ្អកងើងើដូចគេហក
អាកែដេញដល់កាត់ក្បាលយក នាំមកដោតឆ្កាងខាងផ្លូវថ្លា ។
អាផាក់អាក្រោយដេញប្រឈម កាប់ដៃអាអោមដាច់ពីស្មា
អាអោមរត់ប៉ះជាន់សិលា ដួលផ្ងារលើព្រៃក្បែយជីវិត» ។

ឃើញទ័ពសេនាប្រាក់ដកថយហើយ តាកែក៏ប្រមូលគ្នាឲ្យត្រឡប់ក្រោយវិញ ។ ទ័ពខាងហ្លួងកំភោតភ័យស្លន់ស្លោរត់ប្រសេចប្រសាចទៅប្ដឹងហ្លួងកំភោតៗ ក៏ភ័យភាំងទៀត បង្កើតជាវិការដ្ឋានមួយគួរឲ្យអស់សំណើច ដូចមានកំណាព្យថា ៖

«ឯរាមតេជោ ជាទ័ពណួន ឃើញក្បួនទ័ពបែកទៅទីទៃ
ស្រែកប្រាប់ទៅថាបរាជ័យ ចាញ់ដៃអាកែវាដេញហើយ ។
ទ័ពរាមតេជោរាមសរជិត ភ័យភិត មិតរត់មិនមើលឡើយ
ខ្លះស្រែកថាឆាប់វាកាប់ហើយ ខ្លះស្បើយកំលាំងគាំងបាទា ។
ខ្លះធ្លាក់អាវុធ អំពីដៃ អ្នកខ្លះធ្លាក់ទៃអំពីស្មា
ខ្លះធ្លាក់ខ្លុកគ្រពីកេសា ខ្លះហបខ្លះហាមាត់រត់ទៅ ។
ថ្លែងពីអាយ៉ោកបាវឃុនហ្លួង ឃើញទ័ពទាំងពួងបែកខ្ចូលខ្មៅ
ទើបស្ទុះរត់ចេញមកខាងក្រៅ ចូលទៅប្ដឹងហ្លួងកំភោតថា ។
លោកនាយអញ្ជើញរត់ឲ្យឆាប់ អាកែដេញកាប់មកហើយណា
ឃុនហ្លួងឮហើយរត់ឆ្វេឆ្វា ថាមែនឬអា-ឯណាទ័ព ។
អាយ៉ោកថាហ្នឹងនោះលោកនាយ ពលយើងរត់រាយបែកក្រឡាប់
ឃុនហ្លួងថាច្នោះឯងឆាប់ៗ ទៅចាប់យកសេះមកឲ្យអញ ។
ឯទ័ពហ្លួងផុនឃុំស្បៀងចែក ឮថាទ័ពបែកអាកែដេញ
ភិតភ័យស្លន់ស្លុតរត់ពាសពេញ ខ្លះដេញគោមកទីមរទេះ ។

ហ្លួងកំភោត (ញ.ឲ្យ)

ខ្លះស្ទូន់ទឹមគោយកក្បាលចូល អាគោករញ្ញោលដោលរបេះ
ខ្លះចាប់ច្រឡំយកឯសេះ មកទឹមរទេះថាជាគោ ។
ខ្លះទឹមគោពីររទេះពីរ ឡើងបរវក់វីរវាយពាលោ
ដល់ទីមធ្លាក់ង៉ែតស្រែកពុទ្ធោ ស្ទុះដោះគោទឹមសារជាថ្មី ។
ខ្លះទឹមកណ្ដាលខ្លួនគោភ្លាម ដល់ដាក់ខ្សែទាមថាខ្សែតី
ខ្លះស្ទូន់រត់ព័ន្ធគោក្របី ខ្លះចាប់ដុំដីថាទៃគ្រូ ។
ខ្លះស្ទូន់រត់ជាន់ហិបប្រអប់ ដួលចុះកំពុបធ្លាក់ស្លាម្ដូ
ខ្លះប៉ះដើមឈើធ្វើមុខជូរ ខ្លះរកគុណគ្រូឪពុកម្ដាយ ។
ខ្លះដួលអាក្រាតស្រាតចេញក្រៅ កន្ត្រាក់យកអាវមកបិទកាយ
ខ្លះរត់ប៉ះព័ន្ធនាយចៅហ្វាយ នាយប្រាយបាវប្រាសគាស់ដៃគ្នា ។
នាយដួលបាវដេកទៅលើខ្នង នាយធាក់បាវថងគេចពានពារ
នាយទះបាវតប់ប្រសប់គ្នា ស្ទុះពារពពួន លូនរត់ទៅ ។
ឯហ្លួងកំភោតលោតឡើងសេះ ក្រោយគិតថាអេះឈប់សិននៅ
ចំមើលឲ្យដឹងកិច្ចរាក់ជ្រៅ នឹងទៅក្រែងពលផ្អើលខ្លាត់ខ្លាយ ។»

នៅពេលនោះលោកវិសេសយ៉ាកន នូវ ដែលបាក់ទ័ពដែរនោះ មិនព្រមទៅជួបហ្លួងកំភោតទេព្រោះ «ខ្លាចប្រើទៀតចង្អៀតចិត្ត» ។ គាត់ក៏មកស្រុកបាត់ដំបង ដេកពុតធ្វើជាគ្រុនចាញ់ស្រុកលើ ។ ហ្លួងកំភោតក្ដៅក្រហាយនឹងបរាជ័យរបស់ទ័ពខ្លួន ក៏ដាច់ចិត្ត

បកសំបុត្រប្ដឹងដល់លោកម្ចាស់ ដើម្បីសុំទ័ពជំនួយ ។ ហ្លួងកំភោតក៏ចាត់នាយវេននាំសំបុត្រទៅជូនលោកម្ចាស់នៅឯកំផែង ។ ដោយនៅពេលនោះលោកម្ចាស់នៅឯភាស នាយវេនក៏ឡើងសេះបន្តដំណើរទៅភាសទៀត ។ លោកឧកញ៉ាសុគ្គន្ធប្រីជា ឥន្ទ បានពិពណ៌នាអំពីទំនៀបលោកម្ចាស់នៅភាសថា ៖

«ដល់ហើយដល់ភាសទីទំនៀប ចៅឃុនលោករៀបជាទីភាក់
មានល្វែងខ្វាត់ខ្វែងតែងច្រើនថ្នាក់ មុខក្រោយលាយចក្រសឹង
ជារលេខ ។

ជញ្ជាំងបង្អួចសឹងស្លឹករឹត ឫស្សីវិចិត្រជាជើងក្អែក
ខ្លះជាដកចន្ទកាន់យុងយែក មើលឯកលើសអស់ទីនានា ។
ទីទូលស្រួលស្រស់អស់ទឹកលិច គោកនៅជានិច្ចដូចបព្វតា
មានឈើដុះបាំងព្រះសុរិយា វាតារំភើយស្បើយក្ដីក្ដៅ ។
ស្ពានវាលព្រៃវែងតាមផ្លូវស្ទឹង ទឹកនឹងគ្មានហូរគ្មានហែងទៅ
មច្ឆាអាស្រ័យជាលំនៅ ត្រង់ជ្រៅត្រីជ្រកច្រើនក្រាស់ក្រៃ ។
ខាងលើធ្វើស្ពានជាស្ពានឆ្លង អស់រាស្ត្រទាសផងបានអាស្រ័យ
ដើរឆ្លងទៅមកទាំងយប់ថ្ងៃ ក្សេមក្សាន្តឥតភ័យផងពាធា ។»

លោកម្ចាស់បានទទួលសំបុត្រពីនាយវេនមើលដឹងអំពីបរាជ័យរបស់ទ័ពហ្លួងកំភោត ក៏លាន់មាត់ថា ៖

«គួរប្តូរធ្វើការបរាជ័យ ឲ្យអាអ្នកព្រៃមើលងាយបាន
គ្នាវានោះតើមានប៉ុន្មាន បានជាមិនហ៊ានចូលយុទ្ធនា ។
បង់ជាតិកំណើតកើតជាប្រុស ធ្វើឲ្យអាប់យសប្រុសដូចគ្នា
ទ័ពតូចប៉ុណ្ណោះបកគេចវា ចំណង់បើជាទ័ពធំដុំ ។
ទៅលេងនឹងគេឯណាបាន សមអន្តរធានទាំងតូចធំ
តែទ័ពអាព្រៃរត់កន្ទ្រំ មកនៅសំងំបាយរវិល ។ »

លោកម្ចាស់ប្រាប់នាយ វេន ឲ្យត្រឡប់មកវិញ ចាំពីរបីថ្ងៃទៀតលោកនឹងចាត់ការ ។ ក្រោយនោះលោកម្ចាស់វិលមកកាន់កំផែងវិញ ហើយហៅស្មៀនត្រាឲ្យវាយទូរលេខទៅបាងកក សុំអាវុធពីរដ្ឋាភិបាលសៀម ។ កំណាព្យមានឃ្លាដូចតទៅ ÷

«ស្មៀនត្រាទទួលប្រសាសន៍ថ្វាត់ លើកហត្ថលាថយមករៀបកាយ
ទៅដល់រោងលួសហើយនិយាយ នឹងនាយមីស្មើរអាធ្យាស្រ័យ ។
ថាលោកជាម្ចាស់មានការក្តៅ សូមវាយលួសទៅ ឯក្រុងព្រៃ
ចំពោះក្រសួងក្រុមមហាផ្ទៃ អញ្ជើញនាយវ៉ៃឥឡូវណា ។
ថាហើយស្មៀនត្រាកត់ពាក្យប្រាប់ ជាអក្សរសព្ទតាមភាសា
មីស្មើរទទួលមូលនាឡិកា ខារសូរ ឆឹងៗដឹងដល់ហោង ។»

ព្រះចៅសៀមទទួលដំណឹងហើយ ក៏យល់ព្រមតាមសុំ ។ លោកម្ចាស់ទទួលទូរលេខពីបាងកកហើយ ក៏ចាត់រទេះឲ្យទៅដឹក

កាំភ្លើងធុនថ្មីយ៉ាងទំនើប គឺកាំភ្លើងមីលីឈើចំនួនមួយរយដើមពីសិរីសោភ័ណ ។ លុះបានអាវុធទំនើបថ្មីនេះហើយ លោកម្ចាស់ក៏ចាត់ការឲ្យរៀបទ័ពទៅបង្ក្រាបតាកែ ឯភ្នំក្រវាញ ។ កងទ័ពថ្មើរជើងទ័ពសេះ រទេះ និងដំរី ចេញដំណើរកាត់តាមភូមិស្អឹង ភូមិបឹងក្រសាល រួចទៅដល់ភូមិកញ្ជាំងបោះទ័ពនៅទីនោះ ។ ក្រោយមកលោកម្ចាស់ចាត់បំបែកទ័ពជាបីផ្នែក មួយផ្នែកទៅតាមចំលងរមាំង មួយផ្នែកទៅតាមកំពង់រពៅ និងមួយផ្នែកទៀតទៅតាមភូមិត្រដោក ។ ពលទាហានសុទ្ធតែមានចងកំណាត់ពណ៌ក្រហម សខ្មៅ ទៅតាមកង ជាសញ្ញា ។

តាំងពីពេលបាក់ទ័ពមក ព្រះវិចិត្តគិរីពួនក្នុងព្រៃជានិច្ច ។ ទើបតែពេលនេះ ដាច់ចិត្តចេញមកសុំទោសលោកម្ចាស់ៗបានស្តីបន្ទោស ដូចមានកំណាព្យថា ÷

«បន្ទោសតែព្រះវិចិត្ត គំនិតសោតដូចស្រីសំផឹង
បានតែអាណាគ្នានឹងៗ គ្មានលោះមួយស្លឹងអំពីគ្នា ។
លុះទៅត្រូវដៃយ៉ាងអាកែ ភ្លែកសល្អក់ប៉ែរបស់វា
ម្លេះមិនខ្មាសគេផងនានា នៅអួតថាជាមេកងសួយ ។
បើបានធីៗមិនរើសមុខ បានទុក្ខៗមករកគេជួយ
ប្រើមកគ្មានបានការតូចមួយ ឲ្យពួកអាសួយមាក់ងាយបាន ។»

លោកម្ចាស់បញ្ជាទ័ពឲ្យលើកទៅបោះនៅខាងមុខទៀត ។ នៅពេលយប់មានកូឡាម្នាក់ចូលមកសុំយកអាសារលោកម្ចាស់ ទៅយកក្បាលតាកែ ដោយសុំឲ្យលោកម្ចាស់អនុគ្រោះឲ្យខ្លួន បានរៀបការជាមួយកូនក្រមុំតាដារ៉ា ដែលជាបក្ខពួកតាកែ ។ លោកម្ចាស់មានការសង្ស័យក៏បដិសេធពាក្យសុំរបស់កូឡានេះ ។ តាមពិតកូឡានេះជាភ្នាក់ងាររបស់តាកែមែន ។ កូឡានេះចូលមកស៊ើបការណ៍ពីស្ថានភាពទ័ពលោកម្ចាស់ទៅប្រាប់តាកែ ។

តាកែបានប្រមូលបក្ខពួកហើយ ក៏បាញ់កាំភ្លើងយកជ័យ ។ យួនសៅ ក៏សេពមន្តវិជ្ជារាគមគាថាការពារពលទាហាន ។ តាកែចាត់គ្នាប្រាំនាក់ឲ្យមកយាមតាមច្រកចូលទៅកាន់ភូមិ ។

ព្រឹកស្អែកឡើង លោកម្ចាស់ក៏ដាស់ពលទាហានឲ្យដាំបាយហើយចេញដំណើរទៅ ។ លុះដល់ផ្លូវចូលទៅភូមិអង្គជុំ ពួកល្បាតតាកែក៏នាំដំណឹងទៅប្រាប់មេកើយខ្លួន ។ តាកែដឹងហើយក៏បញ្ជាឲ្យពលទាហានបាញ់ពលលោកម្ចាស់ដោយឥតសំចៃដៃ ។ ពួកខាងលោកម្ចាស់បាញ់តាកែដួលខ្លាក់ តាកែស្ទុះក្រោកតដៃទៀត តែទ្រាំមិនបានក៏ដួលដេកស្លាប់ទៅ ។ ពួកពលតាកែក៏ស្លាប់ដេរដាសហើយខ្លះក៏រត់យករួចខ្លួនទៅពួនក្នុងព្រៃ ។

នៅពេលនោះ សេនាប្រាក់ក៏នាំពួកពលចូលទៅរកលោក

សង្ឃយួន ដែលនៅឯភូមិ ។ តាប្រាក់ក៏ចូលទៅចាប់យួនឲ្យចេញបកក្រៅ ។ លោកសង្ឃយួននេះក៏អង្វរតាប្រាក់ថាសុំឆាន់បាយសិន តែតាប្រាក់មិនសុខចិត្ត ក៏បណ្ដាលឲ្យកើតមានការវាយតប់គ្នាយ៉ាងខ្លាំង ដូចមានចែងជាកំណាព្យថា :

«តាប្រាក់ឃើញច្មោះស្ទុះចូលទៅ ថាពះវានៅទីនោះណា ។
ថារហើយក៏ចាប់កន្ត្រាក់ចុះ ចៅយួនថាឱះលោកមេត្តា
ចាំអាចក្ដីឆាន់បាយសិនវ៉ា តាប្រាក់ស្រែកថាហ៊ុះអាដែង ។
អាឯងមេខ្មាំងតាំងជាធំ បញ្ចូលអ្នកភ្នំឲ្យកាចកោង
បានដៃឱ៎ហើយអាតាយហោង ឆាន់អី អាផងចុះឆាប់វ៉ា ។
យួនសៅជំងើចក្រាញរបឹង ខ្មែរខឹងស្ទុះស្រូបរូបហត្ថា
ខ្មែរទាញយួនតោងតាំងរំពា ខ្មែរធាក់យួនថាអនិច្ចាចាះ ។
ខ្មែររិតយួនរើលើជញ្ជាំង ខ្មែររុកយួនរាំងតាំងបំរះ
ខ្មែរដាល់យួនដោលកញ្ច្រោលផ្កាស់ ខ្មែរប្រាយយួនប្រាស់គាស់
តែដៃ ។

តាប្រាក់ទំលាក់ចៅយួនខ្ទី ដល់ដីក៏ចាប់អង្រែវ
ងុបចុះងើបឡើងស្រែកយ៉ៃៗ ចេតវ៉ាយបន្លែក្បៀយជន្ទា ។»

យួនសៅក៏ដល់នូវសេចក្ដីស្លាប់ក្នុងពេលនោះទៅ ។ តាប្រាក់ក៏កាត់ក្បាលយួនសៅយកមកជូនលោកម្ចាស់ ។លោកម្ចាស់ស្រងាក

ចិត្តក៏បន្ទោសតាប្រាក់ថាមិនគួរសំលាប់ទេ គួរតែចាប់ទាំង រស់ ។

នៅទីបញ្ចប់ លោកឧកញ៉ាសុត្តន្តប្រីជា ឥន្ទ បានសរសើរវីរភាពរបស់តាកែដូចមានឃ្លាថា ៖

«តាកែរបើមើលតាមដំណើរ គួរកោតសរសើរចិត្តវាជា
គួរឬកាំភ្លើងយើងបាញ់វា គ្រាប់ជាលាជផ្ទុះហ៊ានស្ទុះយុទ្ធ។
ត្រូវដួលចុះប្រឹងក្រោកត្រដរ ដៃម្ខាងបាញ់តទាល់តែផុត
ចិត្តរឹងមានះគ្មានរន្ធត់ ឥតស្ដុតក្ដីស្លាប់វិនាសប្រាណ ។
អើនេះសមពេញជាមេទ័ព គួររាប់ហៅថាជាទាហាន
មនុស្សយ៉ាងនេះកប្រមាន ច្រើនតែទៅពាន់ កំសាកញី" ។

លោកម្ចាស់ ចាត់ចែងឲ្យគេត្រួតពិនិត្យទ្រព្យសម្បត្តិរបស់តាកែនិងបក្ខពួកប្រមូលយកមកដាក់ឃ្លាំង ។ គេយកក្បាលតាកែនិងឃួនសៅមកដោតនៅដើមផ្លូវ ។

តុល្យការនៃការប្រយុទ្ធនេះគឺ ខាងតាកែមានស្លាប់ ២៦នាក់ ឯខាងលោកម្ចាស់មានស្លាប់តែពីរនាក់ទេ ។ យើងមិនអាចដឹងអំពីជំរៀតជំរែកពីខាងក្រៅក្នុងរឿងបះបោរនេះទេ តែគួរឆ្ងល់ពីវត្តមាននៃឃួនសៅនៅក្នុងទីនេះ ។ ឬមួយក៏បារាំងមកបង្ករឿងនៅទីនេះ ?

មានពាក្យឃ្លោងប្រជាប្រិយ៍មួយឃ្លាពោលថា "*អាកែអាកាំង អាកែចេញច្បាំង បារាំងចូលស្រុក* ។

Khmer Story Lovers